

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Księztwa naddunajskie. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 6. kwietnia. Dnia 6. kwietnia 1855 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część III. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1855 dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera pod:

- Nr. 19. Patent cesarski z dnia 15. stycznia 1855, mocą którego nowa ustawa karna na zbrodnie i wykroczenia dla wojska ogłoszoną i z dniem 1. lipca 1855 roku w wykonanie zaprowadzoną zostaje.
- Nr. 20. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 24go stycznia 1855, mocą którego poruczonem zostaje sądom urządzenie wykazów miesięcznych wymaganych do wymierzenia wynagrodzenia (taglia) za złoczyńców, przez c. k. żandarmeryę dostawianych i na karę skazanych.
- Nr. 21. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z dnia 26. stycznia 1855, mocą którego rozciąga się na królestwo Dalmatyńskie rozporządzenie ministeryalne dotyczące się diet milowego dla urzędników, strawnego dla diurnistów i sług, tudzież należności za drogę i doręczenie personale służbowego przy władzach obwodowych, przy trybunałach pierwszej instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych.
- Nr. 22. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z dnia 26. stycznia 1855, mocą którego ustanawia się właściwość i postępowanie sądów umarzeniu wystawionych dla zrealizowania pożyczki narodowej certyfikatów, biletów pożyczkowych, asygnacyi na obligacye, i obligacyi długu Państwa, tudzież należących do nich kuponów i talonów.
- Nr. 23. Rozporządzenie cesarskie z dnia 29. stycznia 1855, dotyczące się wykonywania sądowności cywilnej c. k. konsulatów nad poddanyimi austryackimi i osobami pod opieką Austrii zostającymi w Państwie Tureckiem.
- Nr. 24. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 3. lutego 1855, dotyczące się przeniesienia wpłat na pożyczkę narodową z jednej kasy pożyczkowej do drugiej.
- Nr. 25. Rozporządzenie Najwyższej władzy policyjnej z dnia 3. lutego 1855 dotyczące się zakazu pisma drukiem ogłoszonego w Vercelli 1854 r. „*Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia przez Wincentego Cesati*“, tudzież pisma ogłoszonego drukiem w Turynie 1854 roku „*Avisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa, przez Rafeale Garagnani*“.
- Nr. 26. Rozporządzenie cesarskie z dnia 3. lutego 1855 względem zniesienia prawa do spadku bezdziedzicznego służącego Arcybiskupowi strygońskiemu, biskupowi obecnie, zaś Arcybiskupowi zagrzebskiemu jako opatowi topurskiemu, biskupowi rabskiemu, arcybiskupowi ś. Marcina i kapitule rabskiej.
- Nr. 27. Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 5. lutego 1855 dotyczące się uwolnienia sumaku od opłaty cła przechodowego i wchodowego.
- Nr. 28. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10. lutego 1855 o doręczeniu nakazów komizuracyjnych.
- Nr. 29. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 11. lutego 1855 o sposobie ściągania i zmieniania kar pieniężnych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karnem.
- Nr. 30. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z najwyższą władzą policyjną z dnia 15. lutego 1855, którym wydanym zostaje przepis prawny przeciw dręczeniu zwierząt.
- Nr. 31. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 15. lutego 1855, co się tyczy zmiany w postanowieniach o zakazie zbliżania się statków ładownych ku brzegom jeziora Bodenskiego.

Nr. 32. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 17. lutego 1855 w przedmiocie należytości dla osób sanitarnych, w celach sądowno lekarskich używanych.

Sprawy krajowe.

Pięćdziesiąta lista składek na Zakład naukowy gospodarski w Dublanach.

A) Na szkołę bezwrotnie.

PP. Franciszek Zaremba 5 zlr., ks. Infułat Ostrawski w oblig. indemn. 100 zlr., Józef Jakubowicz powtórnie 50 zlr.; ks. kanonik Jasiński 25 zlr.; Alexander Korzeniowski w oblig. indemn. 50 zlr.; Marcin Kratochwil 5 zlr.; Henryk Janko powtórnie 50 zlr.; Albert Thieriot 2 zlr.; Jan Würth 5 zlr.; Wacław Lisowiecki 15 zlr.; hrabia Jan Załuski 12 zlr.; Józef Żywicki 2 zlr.; Henryk Kruszewski 5 zlr.; Józef Ochocki 25 zlr.; Antoni Rudziński 25 zlr., Antoni Müller, c. k. nadleśniczy 15 zlr. — Obligacya cząstkowa na 500 złpól. zrealizowana uczyniła 137 zlr. 56 kr. — Razem na fundusz szkoły wpłynęło 528 zlr. 56 kr.

B) Na gospodarstwo wzorowe:

PP. Franciszek Zaremba 5 zlr.; Major Kalir 25 zlr., ks. Franc. Xaw. Borysikiewicz 25 zlr.; Henryk Janko 50 zlr.; Albert Thieriot 3 zlr.; Jan Würth 5 zlr.; Jan Zaklika 25 zlr.; Antoni Rudziński 50 zlr. — Razem 188 zlr. — kr.

Suma 50tej listy 716 zlr. 56 kr.
Dodawszy do tego sumę 49tej listy 39.728 zlr. 29 kr.
jest ogółem 40.445 zlr. 25 kr.

Z tego wypada na fundusz szkoły 15.739 zlr. 54⁸/₁₀ kr.
a na fundusz gospodarstwa wzor. 24.705 zlr. 30²/₁₀ kr.

Ogół funduszy jak wyżej 40.445 zlr. 25 kr. m. k.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.
We Lwowie dnia 7. kwietnia 1855 roku.

(Sprostowanie mylnej pogłoski.)

Wiedeń, 5. kwietnia. *Litogr. koresp. austr.* pisze: Ściąganie za nowostkami dało już nieraz powód do rozszerzenia w drodze prasy zupełnie mylnych wieści, nawet w takich przypadkach, gdzie bardzo łatwo można było powziąć prawdziwą wiadomość. — W obec rozszerzonej wczoraj podobnej pogłoski mamy sobie za przyjemność donieść, że powszechnie szanowny weteran, o którego śmierci w Badenie donosił jeden z dzienników tutejszych, Jego Excel. p. feldzeugmeister hrabia *Civallart* znajduje się w zupełnym stanie zdrowia i w tem rzadkiem położeniu, że może sam odczytać bardzo zaszczytny nekrolog, jaki mu inny dziennik już dzisiaj napisał.

Hiszpania.

(Projekt ustawy względem milicji. — Oświadczenie ministrów.)

Madryt, 30. marca. Kardynał arcybiskup z Toledo przybył do Madrytu. Rozkaz przydłużenia jego pobytu w Rzymie odszedł już za późno z Madrytu.

Rozchodzą się wprawdzie niepokojące pogłoski o odbyć się mających zgromadzeniach gwardyi narodowej i o zabiegach rewolucyjnych, rząd jednak nieobawia się żadnego zamachu. Postanowił wykonać ściśle projekt ustawy przedłożony Kortezom, który jest następującej treści:

„Artykuł jedyny. Gwardya narodowa niemoże dyskutować, naradzać się, ani tworzyć reprezentacyi nad sprawami politycznymi ani nad innemi kwestyami wyjąwszy w sprawach własnej organizacyi. Przystępcy tego postanowienia karani będą stosownie do ustaw.“

Ministrowie oświadczyli na zgromadzeniu kongresu, że we wszystkich kwestych panuje między innymi ściśle porozumienie i że wszyscy ustąpią, gdyby jeden z nich był zniewolony uchwałą izby złożyć swą posadę.

Dzienniki różnią się w zdaniu o tym projekcie ustawy. *Clamor publico* reprezentujący stronnictwo progresistów, pomija go milczeniem. Organa stronnictwa umiarkowanego pochwalają go. *La Iberia* organ pana Madoz nie zbija. Dzienniki ministeryalne udowo-

dniają potrzebe i stosowność tej ustawy. Dzienniki opozycyjne, mianowicie *Las Novedades* i *el Tribuno*, występują przeciw ustawie. Na wypadek zbrojnej demonstracji postanowił rząd przytłumić przemocą wszelkie zaburzenie spokoju publicznej.

Pau Heros, intendant domu królowej, napisał do księcia de la Victoria, że wykonano z pośpiechem propozycję uchwaloną na zgromadzeniu Kortezów względem wydania wszystkich papierów królowej Krystyny złożonych w archiwum pałacu, dla ułatwienia czynności komisji, która się zajmuje rozpoznaniem postępowania królowej Maryi Krystyny. (*Journal des Debats.*)

(Komisya zajmująca się sprawą królowej Krystyny.)

Madryt, 24. Na dzisiejszem posiedzeniu miała komisya zajmująca się śledztwem sprawy królowej Krystyny przedłożyć swój raport; oświadczyła jednak, że nie mogła go ułożyć, gdyż intendant pałacu Los Heros nie chciał jej wydać kilka niezbędnych dokumentów, mianowicie kopii testamentu Ferdynanda VII. Oświadczenie to, wywołało szczególnie po lewej stronie wielkie wzburzenie i przyszło do gwałtownych rozpraw nad przywilejami Kortezów i korony, a publiczność na trybunach zebrana podniosła wrzawę, co zmusiło prezydenta kazać ją wydaląć. Nakoniec przyjęło zgromadzenie prawie jednomyślnie, z wyjątkiem tylko ostatecznej prawej strony, pochwalony także ze strony rządu projekt, by wezwać rząd o wydanie rozkazu, ażeby komisji śledczej przedkładano wszystkie potrzebne dokumenta i dowody bez wyjątku. (*W. Z.*)

Anglia.

(Posiedzenia izby z 27. marca.)

Londyn, 28. marca. Na wczorajsze posiedzenie Izby wyższej przybył margrabia of Breadalbane z urzędowym oznajmieniem jako Jej Mość przyjęła z łaską adres Izby co do umowy zawartej z Sardynią i składa lordom podziękę. Bil względem milicyi (iryskiej) odczytano po raz wtóry.

Na posiedzeniu Izby niższej oświadczył mr. Roebuck na zapytanie p. Cobden'a, że komitet sebastopolski postanowił przedłożyć spisane aż do świąt wielkanocnych zeznania jako akt odrębny, a po świątach zamierza ukończyć wywód słowny z świadkami i wygotować niezwłocznie dokładne sprawozdanie. Mr. Phinn zaproponował adres do Jej Mości Królowej z prośbą, by posłowie angielscy stali się według możliwości na konferencyach i przemawiali za przywróceniem Polski, zwłaszcza że nie tylko sama już sprawiedliwość tego wymaga, lecz że nadto rzecz ta stanowi główny warunek utrzymania równowagi europejskiej. Lord Robert Cecil uważa to za niedorzeczność myśleć o wojnie z Rosją w samej Polsce — gdzie i Napoleonowi już się nie powiodło — a to w takim czasie, kiedy wojska sprzymierzone nie mogą bez zdziśiatkowania szeregów trzymać w obleżeniu fortecy odległej tylko o 6 mil angielskich od wybrzeża. Uważając udział Polski za zbrodnię, nie należy zapominać i o tem, że Anglia nabywała zagraniczne posiadłości swe w taki sam sposób, jak i Rosya swoje. Przylądek, Kanadę, Indyc, Ceylon i wyspy jońskie zdobyła i trzyma Anglia tylko przemocą i groźbą oręża. W Ceylonie i na wyspach jońskich karała Anglia każde powstanie z taką srogością, jak i Rosya powstanie w Polsce. W teraźniejszej zaś wojnie broni Anglia całości państwa, które od lat 400 uciemięza jeden z najszlachetniejszych narodów świata. Niech się Anglia zapyta swego sumienia i niech nie utrzymuje obłudnie, że staje w obronie narodowości uciemięzanych. Lord Palmerston znajduje niesłuszne porównania mowy wspomnionego. Co do kwestyi praktycznej, tedy Izba sama to uzna, że władzy wykonawczej niepodobna przepisywać trybu, jakiego trzymać się w teraźniejszych tak ważnych negocyacjach. Izba nie jest tak dokładnie zawiadomiona o sprawach, jak rząd Jej Mości Królowej. Władzy tylko wykonawczej przysłuży prawo doradzać koronie przyjęcie tego lub innego punktu umowy, lub zerwanie negocyacji, a następnie ma wyłożyć Izbie powody postępowania. Mocya miała zapewne posłużyć szanownemu członkowi do wyrażenia uczuć i zdania swego w powszechności w sprawie Polski. Lecz nawet i wtenczas, gdyby Izbie przysłużyło rzeczywiście prawo dyktowania rządowi szczegółowych warunków traktowania o pokój, wypadłoby długo się jej namyślać nad taką mocją. W takim bowiem razie należałoby Izbie wezwać koronę, by nieskładano wprzód broni, ażby Polskę (stosownie do brzmienia mocyi) przywrócono w dawnych jej granicach. Co za ogromne zadanie! Rozpoznawanie propozycji już tem samem rzeczą jest niepodobną, zwłaszcza że wiadoma zasada 4ch punktów przyjęta od Rosyi i zresztą powszechnie uznana wyszła jak wiadomo od mocarstw zachodnich, a w punktach tych niewspomniano i słowem o Polsce. Nikt zapewne o tem nie wątpi, że i tak już idą z trudnością negocyacje, i że większych jeszcze trudności mnożyć nie wypada, tudzież że wojnę podjęto właściwie tylko w obronie Turcyi. Polska kwestya mieści w sobie bezsprzecznie interesa obchodzące Niemczech, zaczętem Europę a ztąd i Anglię, lecz kwestya ta nie dzisiejsza ani wczorajsza; nie jest to niebezpieczeństwo, któreby nagle światu zagroziło, i nie należy do powodów lub obaw, dla którychby wojna stała się nieodzowną lub przynajmniej usprawiedliwioną. A że szanowny i uczony członek ulżył już swoim uczuciom, przeto zapewne niebędzie dłużej nastawał na głosowanie (słuchajcie! słuchajcie!) Mr. Phinn oświadcza, że przez wzgląd na żądanie lorda szanownego nie mu niepozostaje innego (śmiejch powszechny), jak cofnąć mocję swoją, jednak protestuje, jakoby zamiarem jego jedynym być miało popisywać się wymową. (*W. Z.*)

(Z posiedzenia parlamentu d. 29. marca.)

Londyn, 30. marca. Na posiedzeniu izby niższej przedłożono mnóstwo petycji przeciw sprzedaży piwa i wina w niedziele, po większej części ze strony towarzystw wstrzeźliwości i gmin metodystycznych. Mr. Pellatt zapytał, czyli w Turcyi istnieje jeszcze prawo, na mocy którego karze się śmiercią przejście muzułmana do wiary chrześcijańskiej, i czyli w takim razie rząd angielski i francuzki zechce wyjednać zniesienie tak niesprawiedliwej kary. Lord Palmerston odpowiedział, że szanowny członek mógł być powziąć z przedłożonej w r. 1844 korespondencji, jako Sir Stratford Canning, jak to donosił w depeszy z d. 20. marca wspomnionego roku, otrzymał od Sultana uroczyste przyzeczanie, a od rządu tureckiego formalny dokument znoszący karę śmierci na apostatów. Mr. Pellatt zapytał, czyli to nie odnosi się tylko do tych, którzy się nawracają na wiarę chrześcijańską? Lord Palmerston odpowiedział, że jego zdaniem rozciąga się to zniesienie na wszelki przypadek. (*W. Z.*)

(Times o konferencyach wiedeńskich.)

Londyn, 30. marca. Dziennik *Times* pisze: „Luboć unikalimy starannie wszelkich uwag, któreby mogły zmniejszyć zaufanie w toczące się w Wiedniu układy, lub zrobić wrażenie jakobyśmy niedowierzali ich skutkom, jednak nie spuszczaaliśmy nigdy z oczu trudności z jakimi konferencya mocarstw prowadzących wojnę walczyć musi; jakkolwiek chętnie przyjmujemy zaszczytny pokój, jednak występowaaliśmy zawsze jawnie z naszym zdaniem, że najwyższe interesa narodu i Europy łatwo wymagać mogą dalszego prowadzenia wojny. Przerwa, która jak się teraz dowiadujemy, nastąpiła w naradach konferencyi nad trzecim punktem, niemniej jak zapytania z którymi się pełnomocnicy odnieść musieli do swych mocarstw, utwierdzają nas w niedowierzaniu, które podzielają w Anglii mężowie najlepiej obznajomieni z tokiem spraw politycznych. Dyskusya nad trzecim punktem wstrzymała tok układów i obudziła wątpliwość co do ich skutku. Zdaje się, że reprezentanci Rosyi niebyli upoważnieni przyjąć warunki, za którymi usilnie obstawali lord John Russell i pan Bourqueney pod względem zmniejszenia rosyjskiej przewagi na czarnym morzu, a teraz zawisło od gabinetu petersburskiego czyli konferencye uadał mają być czynne, lub odstąpić mają tymczasowo od zamiaru przywrócenia pokoju.“ Także i w tym artykule zapewnia *Times* powtórnie, że sprzymierzeni nie uważają demoliowania ani też zdobycia Sebastopola za niezbędny warunek do zawarcia pokoju. (*W. Z.*)

(Konferencye p. Drouyn de l' Huys. — Przygotowania na przyjęcie Cesarza Francuzów. — Manewry floty bałtyckiej. — Formacya korpusu robotników.)

Londyn, 31. marca. Pan Drouyn de l' Huys i francuzki ambasador przy dworze tutejszym hrabia Walewski, mieli wczoraj w pomieszkaniu lorda Palmerstona, z nim, z margrabią of Lansdowne i Earlem of Clarendon konferencyę kilkogodziuną. Potem udał się hrabia Walewski i p. Drouyn de l' Huys do pałacu Buckingham, gdzie p. Drouyn był przedstawiony J. M. Królowej. Zaproszenia do stołu król. nie mógł p. Drouyn przyjąć, gdyż w kilka godzin musiał wracać do Paryża.

Earl of Harrowby mianowany kanclerzem księstwa Lancaster składał przysięgę na dzisiejszej radzie tajnej.

Dzisiaj — we środę — uda się Jej Mość Królowa Anglii do Windsor, gdzie dniem i nocą pracują, by przygotować apartamenta dla Cesarza i Cesarzowej Francuzów. Od dwunastu miesięcy zajmują się dekorowaniem tych sal wytwornych, a 40 najlepszych robotników pracuje teraz nad ukończeniem wyzłacania, nie mówiąc już o innych dekoracjach. Słychać, że odwiedziny Cesarza i Cesarzowej w Anglii będą trwać dni 14 (według *Court Journal* tylko trzy dni). Ich główną rezydencją będzie Windsor, jedyny zamek Królewski, w którym swity dwóch wielkich dworów pomieścić się mogą. Służba dworu angielskiego będzie umieszczona w York i Lancaster-Tower, zaś swita francuzka w licznych apartamentach Round-Towru. Z Windsoru będą robione wycieczki do Londynu, Osborne, Woolwich, Portsmouth i t. d.

Znowu nawrócił się na wiarę katolicką ksiądz anglikański przewiel. Edward B. Dean.

Księżca Argyll instalowano wczoraj jako lorda-rektora uniwersytetu w Glasgowie.

W austriackim hotelu ambasady było wczoraj świetne zebranie.

Flota w Spithead wykonała wczoraj kilka manewrów, z których wnosić można, że opuści swe obecne stanowisko.

Rząd postanowił uorganizować osobny korpus robotników dla armii w Krymie, w którym mają być zastąpione najcelniejsze rękodzieła. Podobny korpus robił bardzo ważne usługi w wojnie Hiszpańskiej i dopiero w roku 1824 został rozwiązany. (*W. Z.*)

Francya.

(P. Thouvenel zastępuje p. Drouyn de l' Huys.)

Paryż, 3. kwietnia. Monitor ogłasza następujący dekret Cesarski: Napoleon i t. d.

Uchwaliliśmy i uchwalamy co następuje:

Art. 1. Pan Thouvenel, pełnomocny minister pierwszej klasy, dyrektor spraw politycznych, zajmie się podczas nieobecności naszego ministra spraw zagranicznych, dyrekcją prac tego departamentu i stosunkami z ciałem dyplomatycznym.

Art. 2. Dekreta i akta dotyczące się departamentu spraw zagranicznych, które opatrzone być mają kontra-sygnacją jednego z se-

krętarzy Stanu, podpisywać będzie nasz strażnik pieczęci, minister sprawiedliwości

Dano w pałacu Tuileryów dnia 31. marca 1855.

Napoleon. (Journ. d. Deb.)

(Efekta cesarskie idą do Konstantynopola. — Nowa moneta złota. — Damy angielskie do posług chorym. — Nowe pułki do Krymu.)

Paryż. 29. marca. Pociągi kolei żelaznej, na których zład gwardya odjedzie, zabierają także efekta Ich Mości Cesarstwa przeznaczone do Konstantynopola.

Mennica zajęta od dnia wczorajszego wybiciem monety stufrankowej złotej. Ta moneta nosi wizerunek Cesarza, herby cesarskie lub płaszcz na stronie odwrotnej i jest cokolwiek mniejsza od pięciofrankowej monety srebrnej.

Temi dniami udało się z Lugdunu parostatkami 20—25 dam angielskich w jednakowych ubiorach do Marsylii, z kąd dla pielęgnowania swych rannych i chorych krajowców odpłyną do Konstantynopola.

Wszystkie pułki stojące w Tulonie i okolicy otrzymały rozkaz być na pierwszy znak dany w pogotowiu do odpłynięcia. Wszystkie okręta stojące w zatoce przygotowały się także od 26. b. m. do odjazdu. (W. Z.)

Belgia.

(Skład nowego ministerium.)

Bruksela. 31. marca. Monitor zawiera uchwały królewskie, któremi przyjęto dymisyje podane ze strony członków dotychczasowego ministerium i mianowano członków nowego gabinetu. Nowy gabinet składa się z panów Dedecker (spraw wewnętrznych), vicomte Vilain XIV. (spraw zewnętrznych), Mercier (finansów), Nothomb (sprawiedliwości), generała Greindl (wojny), i Dumon (robót publicznych). Inny dekret król. mianuje dymisyonowanego ministra sprawiedliwości p. Faider jeneralnym udwokatem przy trybunale kassacyjnym. — Izby mają być zwołane na d. 23. lub 24. kwietnia. Czterech z nowych ministrów są członkami izby reprezentantów przeto kazde z odnośnych kolegów wyborczych reprezentantów, gdzie musiało przedsięwziąć nowo wybory. Dla zastąpienia pp. Viliain i Mercier przedsięwzięcie izba wybór wiceprezydenta i sekretarza. (W. Z.)

(Nowi ministrowie obejmują urząd.)

Nowi ministrowie belgijscy składali d. 31. marca w południe w zamku Laeken przysięgę w ręce Jego Mości Króla, poczem kazdy z nich objął sprawy swego ministerium. Dnia 30. przyjmował Król na audyencji wszystkich członków dymisyonowanego gabinetu, który od 31. października 1852 urzędował i oświadczył im względy swoje. (Abbl. W. Z.)

Niemce.

(Projekt zaprowadzenia jednostajnej wagi.)

Królewski rząd pruski przedłożył izbie drugiej projekt do ustawy względem zaprowadzenia powszechnej wagi krajowej. Według §. 1. projektu ma funt zaprowadzony rozporządzeniem z d. 31. października 1839 dla obrotu celnego tworzyć nadal jedność wagi pruskiej. W motywach wspomnianego projektu powiedziano, że w państwie pruskiem istnieją obecnie obok siebie dwa wcale różne systema wagi, mianowicie zaprowadzona regulaminem z d. 16. maja 1816 waga pruska dla obrotu powszechnego i waga celna. (A. B. W. Z.)

Dania.

(Sejm zamknięty. — Przybyła eskadra angielska.)

Kopenhaga. 2. kwietnia. Prezydent ministrów zamknął dzisiaj sejm państwa odczytaniem pisma królewskiego. — Z Helsingbör przybyły wczoraj po południu cztery angielskie fregaty parowe tak zwanej ruchomej eskadry pod komendą kommodora Watson. (W. Z.)

Rosya.

(Uroczystość ogłoszenia następcy tronu kanclerzem uniwersytetu w Helsingfors.)

Na dniu 12. marca zgromadził się korpus studentów w *Helsingfors* w sali akademickiej dla odczytania cesarskiego reskryptu, którym (jak już wiadomo) Jego Wysokość Cesarzewicz następcy tronu (Mikołaj) został mianowany Kanclerzem uniwersytetu. Rector Magnificus poprzedził odczytanie reskryptu krótką przemową, w której rozwodził się nad tem, co Jego Mość panujący teraz Cesarz (Aleksander II.) uczynił w ciągu 30letniego prawie piastowania urzędu Kanclerza dla poparcia nauk, oświaty i ludzkości. „Dopiero pod kanclerstwem Alexandra Nikolajewicza znalazły język ojczysty (fiński) i jego literatura uznanie i przyjęcie na uniwersytecie fińskim; on to doręczył osobiście dyplom pierwszemu profesorowi języka fińskiego, i mianował pierwszego profesora historii Finlandyi.“

W końcu odczytał jeszcze Rector Magnificus memoriał sekretarza ministerium państwa, hrabiego Armfelta, oznajmiający uniwersytetowi, że podczas małoletności Wielkiego księcia następcy tronu będzie piastować urząd kanclerza ministerjalny sekretarz państwa dla Finlandyi. (Abbl. W. Z.)

(Nowy pułk Strzelców)

Petersburg. 22. marca. Uorganizowany pod naczelnym kierunkiem jenerała-lieutnanta Arbusowa pułk strzelców, złożony z ludzi z cesarskich dóbr familijnych gotów już do pochodu. Obiecuje sobie najlepsze usługi po tem doborzem wojsku, zwłaszcza, że ma zdolnych oficerów. — Prócz tego zgłosiło się blisko 6000 Syrjenów (połujących na pszczoły) z obfitych w lasy gubernii Wiackiej

i Wołodkiej do służby strzelców; ludzie ci od młodu przyzwyczajeni do znoszenia największych trudów, niedostatków i umieją tak dobrze władać bronią palną, że utrzymują powszechnie: jako Syrjen jest w stanie trafić ze strzelby w królowę wśród roju pszczoł.

(Wien. Ztg.)

Księstwa Naddunajskie.

(Perwsze posiedzenie dywanu.)

Bukareszt. 10. (22.) marca. Przedwczoraj odbyło się posiedzenie dywanu zwołanego dekretem Jego Mości księcia panującego. (W. Z.)

Z teatru wojny.

(Depesze lorda Raglan z 13. i 17. marca.)

W dodatku do *London Gazette* czytamy następujące dwie depesze Lorda Raglana do ministra wojny:

„Pod Sebastopolem, 13. marca. Milordzie! W nocy z piątku (9go) na sobotę zaczął nieprzyjaciel budować swe szańce przed wieżą Malakowa, ale dla mglistego powietrza niemożna było rozecznać jego roboty. W niedzielę jednak spostrzeżono, że roboty jego postąpiły znacznie, a tej samej nocy zajął się silny oddział wojsk angielskich na ostatecznym punkcie naszego prawego skrzydła budowaniem paraleli, by przywieść do skutku połączenie z inną pararełą, która Francuzi zaczęli budować następnego wieczora w odpowiednim kierunku. Dziś przed świtem postąpiły już znacznie nasze roboty, i można się spodziewać, że dziś w nocy zupełnie ukończone zostaną. Powietrze jest zrana zwykle piękne; pod wieczór jednak ściągają się gęste mgły od morza i zasłaniają zupełnie widok na twierdzę. — Ze strony nieprzyjacielskiej pokazał się jeden batalion z kilku Kozakami na wzgórzach położonych powyżej Bałakławy i ku Kamarze, zapewne w tym zamiarze, by przeszkadzać oddziałom angielskim i francuskim zajętym w pobliżu ścinaniem drzem na kosze szańcowe; ale dotychczas nie zostały przerwane ich roboty. Załączam listę naszych strat z 9. i 10. marca (3 szeregowców zabitych a 4 rannych) i mam zaszczyt i t. d. Raglan.“

„Pod Sebastopolem, 17. marca. Milordzie! Budowanie parareli wspomnianej w depeszy mojej z 13. niepostępowało tak śpiesznie, jakem się spodziewał, gdyż grunt jest bardzo skalisty a przeto trudność urządzenia zasłony tak wielka, że prawie niepodobna pracować we dnie. Mimo to udało się przywieść do skutku komunikację między Anglikami i Francuzami. Wojska Jej król. Mości nie były atakowane, ale nasi sprzymierzeńcy musieli ucierać się bez ustanku, i w końcu udało się ich wytrwać i wzorowemu mężstwu wyprzeć nieprzyjaciela z zasadzki, urządzonej w pobliżu ich frontu. Wprawdzie ponieśli przytem niejaka stratę, ale nieprzyjaciel stracił nierównie więcej. — Szańce obsadzone od nieprzyjaciela raziliśmy nieustannie działami naszego prawego skrzydła, i równie artylerya lądowa jak i morska utrzymywała tak skuteczny ogień, że obie zasługują w istocie na najchlubniejsze uznanie. Chociaż nieprzyjaciel nieatakował stanowczo naszych fortyfikacji, postąpiły przecież tak dalece nasze przekopy, że straty nasze, jak to Wasza Wysokość poznasz z załączonej listy, były cokolwiek znaczniejsze niż w ostatnich czasach; i pozostaje mi smutny obowiązek donieść Waszej Wysokości o śmierci kapitana Craigie z król. korpusu inżynierów, którego gorliwość i poświęcenie w służbie były niezrównane, a który na d. 13. marca zginął od czerepu bomby właśnie w chwili, gdy po zmianie inspekcji wracał do parku inżynierów. — Mam zaszczyt oznajmić zarazem przybycie jenerała-lejtnanta Simpson, który wczoraj stanął w głównej kwaterze mojej. Sir John Meneill i pułkownik Tullsch przybyli kilka dni przedtem do Bałakławy.

Przyjm pan i t. d. Raglan.“

Od 12. do 15. poległ 1 oficer i 5 szeregowców; 1 zaś oficer i 26 szeregowców zostali ranieni. (Abb. W. Z.)

(Raport jenerała Canrobert z 12. marca.)

Jenerał Canrobert przesłał do ministra wojny w Paryżu następującą depeszę:

„Pod Sebastopolem 22. marca.“

„Torujemy sobie drogę do wzgórza zasłaniającego wieżę Malakowa. Nieprzyjaciel usiłował kilkakrotnie przeszkodzić tym robotom ale nieodniósł żadnego skutku. Admirał Istomin, dowodzący flotą po tej stronie, został zabity.

Stan zdrowia jest pomyślny, pogoda bardzo się polepszyła, u-sposobienie wejska najlepsze.“

(Journ. d. Deb.)

Boniesienia z ostatniej poczty.

Paryż. 4. kwietnia. Dzisiejszy *Monitor* zawiera raport jenerała Canroberta z d. 24. z. m., według którego odparto walecznie wycieczkę pod Malakowem d. 23. — Rosyanie mieli 2000 rannych i poległych; Francuzi 600.

Paryż. 4. kwietnia. *Monitor* donosi: Na żądanie księcia Napoleona będzie sądownie ścigana wydana w Bruxeli broszura o zająciach w Krymie.

Turyń. 2. kwietnia. Jenerała Lamarmora mianowano komendantem i szefem korpusu ekspedycyjnego, zaś Giacomu Durando ministrem wojny. (Litogr. korresp. austr.)

Turyń. 3. kwietnia. Wojska ekspedycyjne zbierają się w Turynie, Genuy, Alessandryi, i Vercelli. Dzień odpłynięcia i miejsce koncentrowania będą później ogłoszone. (L. k. a.)

Florenca, 8. kwietnia. *Monitore toscano* ogłasza ratyfikowany d. 30. marca traktat z Sardynia względem wzajemności żegluga wybrzeżnej.

Rzym, 26. marca. Żyjacy tu członkowie rodziny Bonaparte udadzą się niebawem do Paryża. Deputacja banku rzymskiego uwiadomiła Jego Świąt. Papieża o odłączeniu się od banku Bolońskiego. Tybr zalał niedawno kilka dzielnic miasta.

Bukareszt, 5. kwietnia. Donoszą z Konstantynopola z d. 29. marca: W nocy z d. 22. na 23. ponieśli obleżeni i oblegający pod wleżą Malakow wśród bardzo silnej wycieczki Rosyan w liczbie 10,000 ludzi dotkliwe straty; poległo także dwóch francuskich i jeden angielski pułkownik. Wojska francuskie zajmują już obóz tuższy; przybyła także francuska artylerya gwardyi. Ali Basza wyjeżdża pojutrze do Wiednia.

Według doniesień z Konstantynopola z dnia 26. z. m., pisze *litogr. koresp. austr.* z d. 5. kwietnia miał Ali Basza d. 29. z. m. w towarzystwie sultańskiego lekarza przybocznego Konstantego Karatheodori udać się do Tryestu. Jenerał Bourgoyne przybył z Bałakawy i miał konferencyę z lordem Redcliffem, który już wyzdrowiał. Z Krymu slychać w stolicy tylko o dalszem bombardowaniu wieży Malkow i części fortyfikacyi nieprzyjacielskich. Skutek nie był jeszcze wiadomy. — Według doniesień z Beyrutu z d. 20. z. m. obchodzono w tem mieście uroczystość szczęśliwego rozwiązania Jej Mości Cesarzowej; w Alexandrecie, w Alepie, Zatubii itd. trwały ciągle dawne niepokoje. — Z Aten donoszą pod d. 30. z. m.: Jenerał Gardikiotis Grivas umarł; Conduriottis miał się udać dnia 2. w misyi dyplomatycznej do Konstantynopola. Admirala Barbier de Tinan odwołano stanowczo i uda się w dniach 14 do Francyi. Obiegała pogłoska o zmianie gabinetu; pan Argyropulos ma objąć ministryum spraw wewnętrznych, a Bulgaris finansów.

Wiedeński kurs weksłów.

Table with 3 columns: City/Amount, Exchange Rate, and 'w przecięciu'. Includes entries for Amsterdam, Augsburg, Frankfurt, Genoa, Hamburg, Lipsk, Lwurna, Londyn, Lyon, Medyolan, Marsylia, Paryż, Bukareszt, Konstantynopol, Cesarskie dukaty, Ducaten al marco.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 7. kwietnia. Obligacye dlugu państwa 5% 82 1/2, 4 1/2, 7 1/2, 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; 2 1/2% — losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z. r. 1839 119 5/8. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcy bank. —. Akcy kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żegluga parowej 553. Lloyd 555. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 zlr. — zlr.

Kurs lwowski.

Table with 4 columns: Item, 'gotówka' (zlr., kr.), and 'towarem' (zlr., kr.). Includes Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne za 100 zr., Galicyjskie Obligacye indem., 5% Pożyczka narodowa.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Table with 2 columns: Item and 'zlr. | kr.'. Includes Instytut kupił prócz kuponów 100 po, przedał, dawał, żadał.

Wiedeński kurs papierów.

Table with 3 columns: Item, Exchange Rate, and 'w przecięciu'. Includes Obligacye dlugu państwa, detto pożyczki narod., detto z r. 1851 serya B., detto z r. 1853 z wypłata, Obligacye dlugu państwa, detto, detto z r. 1850 z wypłata, Pożyczka z losami z r. 1834, Obl. wiedz. miejskiego banku, Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850, Obl. indemn. Niz. Austr., Akcy bankowe, Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 zlr., Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr., Akcy kolei żel. Głognickiej na 500 zlr., Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr., Akcy kolei Budzińsko-Lineko-Gmundzkiej na 250 zlr., Akcy Dunajskiej żegluga parowej na 500 zlr., Akcy austr. Lloyd'a w Tryescie na 500 zlr., Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 zlr., Renty Como.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7 kwietnia. PP. Górski Mac., z Koszye. — Urbański Rudolf, z Dobrosinn. — Wojakowski Korn., z Lipicy górnej. — Bielski Wład., z Rycheic. — Gottlieb Ant., z Liwezy. — Ciepeliowski Dyon., c. k. radzca krym., z Sambora. — Schaurek Jan, c. k. radzca kamer., z Przemysła. — Borowski Egid., z Turki górnej. — Strzelecki Bron., z Płuhowa. — Dolański Józef, z Komorowa.

Dnia 8. kwietnia.

PP. Cielecki Lud., z Łoziny. — Kunaszewski Wład., z Kutyszcz.

Dnia 9. kwietnia.

P. Krański Edm., z Glińska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. kwietnia.

Ks. Poniński Kal., do Krakowca. — Hr. Baworowski Wład., do Strusowa. — P. Teodorowicz Kaj., do Stanisławowa.

Dnia 8. kwietnia.

Hr. Karnicki Teod., do Michałowic.

Dnia 9. kwietnia.

PP. Gasmajer Alojzy, c. k. major, do Łańcuta. — Landmann Fran., c. k. podpułkownik, do Bochni. — Rapp Ludw., c. k. rotmistrz, do Czerniowiec. — Rodakowski Wik., do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. i 7. kwietnia.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza względnie wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Includes data for 6, 2, 10 god. zran. and 6, 2, 10 god. wie.

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „Don Juan,” oder: „Der steinerne Gast.”

Jutro dnia 11. kwietnia 1855 (w Abonamencie).

„Panna de Belle Isle, czyli: Gra o Życie.”

Historyczny dramat z francuskiego Alexandra Dumas w 5 obrazach. (Obowiązki Reżyszera sceny polskiej sprawowana dotąd przez p. Starzewskiego — objął obecnie p. Witalis Smochowski.

K R O N I K A.

Na budowę gmachu wystawy przemysłowej w Paryżu, który z galeriami swemi mierzy wzdłuż 2790 stóp, wyszło kruszczo (żelaza i cynku) do 3 milionów kilogramów. Komisya mianowana ze strony akademii, a na jej czelu p Pouillet, zaproponowała założenie osobnego aparatu do ściągania piorunów. Tym sposobem połączona będzie posadzka wszystkich sal i oddziałów z głównym konduktorem za pomocą drutów metalowych, jak niemniej belki i wiązanie dachu.

— Kierująca komisya gmachu wystawy przemysłowej w Paryżu mianowała pp. Disderi i kompanię fotografami wystawy. Urządzą osobne oficyny w gmachu do zdejmowania wzorów ze wszystkich ważniejszych i wytworniejszych przedmiotów przemysłu i sztuki.

— Na dniu 25. marca r. b. miała się w Madrycie odbyć koronacya poety Quintana w sali senatu, i Jej Mość Królowa chciała mu sama założyć koronę na głowę. Po koronacyi miał wieszcz odejechać do domu ekwipażem dworskim w towarzystwie prezydenta Kortezów burmistrza Madrytu i dyrektora król. akademii; przed nim zaś miał wieść otwarty powóz na srebrny podarunku Królowy przyznana mu złotą koronę.

— Jego Świątobliwość Papież raczył pierwszemu burmistrzowi miasta Aachen panu Nellesen-Kelleter, którego czynną troskliwość i usilne popieranie sprawy katolickiej już dawniej uznał udzieleniem orderu, nadać teraz godność hrabiowską państwa kościelnego.